

ВЫБАР

ГАЗЕТА ДЭМАКРАТЫЧНЫХ ПЛЫНЯЎ ПРЫДЗВІНСКА-ПРЫДНЯПРОЎСКАГА КРАЮ

№ 5(11) 4 сакавіка 1992 г.

Цана 40 кап.

ГРАМАДЗЯНЕ БЕЛАРУСІ!

Мы стаім на мяжы жабрацтва. Эканоміка Беларусі знішчаецца. Яшчэ два гады таму на рубель выплачанай зарплаты ў Рэспубліцы выраблялася тавараў на 2 рублі, і былі ўсе магчымасці ўдвая палепшыць жыццёвы ўзровень народу. Ужо тады Беларускі Народны Фронт прадбачыў развал Саюза, крах ягонай гаспадаркі і прапанаваў рашучыя захады, каб уратаваць беларускую эканоміку. Галоўны спосаб абароны насельніцтва Рэспублікі ад непрадказальнай палітыкі суседніх дзяржаваў—умацаванне незалежнасці. Гэта ўласныя грошы, мытная служба, войска... Паводле разлікаў спецыялістаў, Беларусь, якая мае развіты гаспадарчы комплекс, кампактную тэрыторыю, надзвычай выгаднае геаграфічнае становішча, працаздольны і таленавіты народ, магла б за 8 гадоў наблізіцца да ўзроўню жыцця эўрапейскіх краін.

Аднак два гады Вярхоўны Савет і Урад цягнуцца ў хвасце суседніх дзяржаваў. У выніку Беларусь нясе мільярды страты, гіне эканоміка, растуць цэны. Спыняюцца заводы. Неўзабаве пачнуцца масавыя звальненні працоўных. Нам пагражае эканамічны параліч, калі ня будзе ні працы, ні тавараў, ні грошай. Вось вынік палітыкі «мы пойдзем услед за Рассией!» Куды!

Тым часам кіраўнічая наменклатура, перасеўшы з кабінетаў ЦК у кабінеты Саўміна і Вярхоўнага Савету, праводзіць «дзікую» прыватызацыю, ператвараючы агульнанацыянальнае багацце ў сваё ўласнае. Гэтае злачынства выклікае абурэнне сумленных людзей. Узростае напружанасць, узнікае пагроза сацыяльнага выбуху.

У гэтых умовах адзінае выйсце—тэрміновы роспуск наменклатурнага Вярхоўнага Савету. Трэба стварыць новы, прафесійны вышэйшы орган улады і Урад народнага даверу, якія пачнуць хутка ажыццяўляць праграму выхаду з крызісу. Адпаведная канцэпцыя эканамічнага развіцця Рэспублікі створана ў Апазіцыі БНФ.

Мы прапануем ісці да роспуску ВС і новых выбараў законным шляхам—шляхам рэферэндуму. Рэферэндум—гэта адзіная магчымасць цывілізаваным спосабам высветліць думку грамадзян: ці падтрымліваюць яны палітыку цяперашніх уладаў, ці выказваюць уладам недавер!

Для таго, каб правесці такое галасаванне (рэферэндум), трэба папярэдне сабраць 350000 подпісаў. Заклікаем грамадзянаў Беларусі падтрымаць гэтую ініцыятыву і паставіць свае подпісы за правядзенне рэферэндуму.

Ініцыятывуная група рэферэндуму.

«Указаний не поступало!»

У сераду, 26 лютага 1992 года я занёс запоўненыя падпісныя лісты ў падтрымку Усебеларускага рэферэндуму да кіраўніка спраў Віцебскага гарвыканкома Івана Кухто, каб той паставіў пячатку і засведчыў мой подпіс як члена ініцыятыўнай групы.

Аднак, спадар Кухто адмовіўся ставіць пячатку, спасылаючыся на тое, што «Указаний не поступало», ён нічога не ведае, закона аб рэферэндуме не чытаў, і ўвогуле, часу не мае.

М. ПЯТРОУ.

УВАЖАЕМЫЕ ГРАЖДАНЕ!
СВОЮ ПОДПИСЬ
В ПОДДЕРЖКУ
РЕФЕРЕНДУМА ВЫ МОЖЕТЕ
ПОСТАВИТЬ:

В областной библиотеке (фойе), в главпочтамте (фойе), в Витебском горисполкоме (фойе), в редакции газеты «Выбор» (улица Гоголя, 17, 4-й этаж, комната № 34, телефон 37-35-06).

При себе следует иметь паспорт.

Васіль
БЫКАЎ:

«Думаю, што аб'яднанне ў Саюз ужо не выйдзе»

Рабочы кабінет народнага пісьмніка Васіля Быкава перапоўнены кнігамі. На выступы шафай, на сталах—самыя розныя газеты. Дзесяці сярэд іх і наш маленькі «Выбар», які дае радыцыя свайму земляку. Сусветна вядомы мастак слова адказвае на пытанні карэспандэнта Яўгенія Мальчэўскай, думае ўголас аб складаным і супярэчлівым жыцці сённяшняй Беларусі. Падключыся і ты да гэтага роздуму, наш чытач.

—Васіль Уладзіміравіч, у нядаўнім інтэрв'ю ў ЛІМе вы выказалі,

што першасным у нашым нацыянальным Адраджэнні з'яўляюцца

новыя палітычныя пераўтварэнні. Як вы думаеце, ці зарыентаваны на падтрымку новых пераўтварэнняў былыя партыйныя газеты, стаўшыя сёння незалежнымі. У першую чаргу, на падтрымку іх. Я, напрыклад, ведаю, што старэйшая абласная газета нашай вобласці пасля некаторага зацішша заняла адваротную пазіцыю. Канкрэтней, праз пісьмы ветэранаў вядзецца асуджэнне БНФ, правядзення рэферэндуму. Так і заяўляецца, што «дэмакраты, Народны фронт давялі да галечы беларускі народ, што пад націскам БНФ прымаюцца неразумныя рашэнні» і г. д.

Як вы лічыце, ці ёсць надзея, што былыя партыйныя журналісты ў нечым зменіцца, павернуцца да разумення, што многапартыйнасць стала рэальнай, што рэферэндум трэба падтрымаць?

—Ніколі яны не павернуцца. Справа ў тым, што прырода камуністаў такая, ды і ўсяго камуністычнага руху, што яна не падлягае ніякаму перараджэнню ў лепшы бок. І сутнасць яе застаецца (Заканчэнне на 3-й стар.).

ПАШКАДУЙЦЕ КАМУНІСТАЎ

Нядаўна я спытаў аднаго даволі зацятага камуністаўці падтрымлівае ён ідэю БНФ аб правядзенні рэферэндума:—«Как, накануне посевной? Проклятые демократы, урожай не убрали, сгноили, а сейчас посевную сорвать хотите?»

Я не стаў з ім спрачацца, бо мне здаецца, і так усё зразумела. Шкада чалавека, калі ён цяжка хворы. Шкада той часткі грамадства, якая ў гіпнатычным стане ня здольна разьлічыць праўду і хлусню. Ня здольна зразумець, што працоўнаму сялянину, які яшчэ застаўся, патрэбна не «посевная кампанія» а свабода самому вырашыць, што дзе пасеяць, тэхніка апрацаваць зямлю, зямля, насенне, крэдыты.

Спадары! Пашкадуйце камуністаў! Вельмі ж ужо цяжкае ў іх выдалася жыццё. Колькі нерваў каштавала ім ідэя адыёзнага правадыра сусветнага камунізму. Амаль усё жыццё ў акапах, не кожны і вытрымае.

(Заканчэнне на 6-й стар.).

Зянон ПАЗЬНЯК

ПАЛІТЫЧНЫЯ І ЭКАНАМІЧНЫЯ ПАДСТАВЫ РЭФЕРЭНДУМУ

Цяперашні Вярхоўны Савет выбіраўся на аснове недэмакратычнага выбарчага закону за часы камуністычнага панавання на Беларусі ў складзе СССР. Ён аказаўся ня здольным адпаведна дзейнічаць ва ўмовах незалежнай беларускай дзяржавы. Вярхоўны Савет больш чым на дзве трэці складаецца з былой камуністычнай наменклатуры — партыйных кіраўнікоў, прамысловых, калгасных, выканкамаўскіх начальнікаў, персанальных пэнсіянераў.

Яны і зацверджаны імі ўрад ня хочуць і ня могуць праводзіць палітыку ў інтарэсах народу й дзяржаўнай будучыні Беларусі. Асноўны іхні клопат — насуерак здароваму сэнсу прадоўжыць існаванне адміністрацыйнай сістэмы, захаваць сваю ўладу і ўласнасць. У канцы 1991 года, нягледзячы на крытыку з боку дэпутатаў Апазіцыі БНФ, кансерватыўны Вярхоўны Савет прыняў у поўным сэнсе антыдзяржаўныя законы пра падаткаабкладанне. Рэалізацыя гэтых законаў прывядзе да развалу як дзяржаўных прадпрыемстваў, так і прадпры-

мальніцкіх структураў.

Рэзкае, не збалансаванае з узроўнем зароботнай платы падвышэнне цэнаў і зніжэнне ўзроўню жыцця людзей — гэта перш за ўсё вынік пасіўнай, бяздумнай палітыкі ўраду й Вярхоўнага Савету. Іх кіраўнікі, ня маючы канцэпцыі дзяржаўнага развіцця Беларусі, ідуць у рэчышчы адміністратарскай палітыкі Расеі, залежаць ад расійскага ўраду й балачка хворай расейскай эканомікі. На апошній сесіі Вярхоўнага Савета добра было відаць, як урад і кансерватыўная дэпутаткая большасць зрабіліся ахвярамі й закладнікамі ўласнай антынароднай палітыкі. Эканоміка перастала быць кіравальнай. Улады ня могуць уплываць на ўзровень інфляцыі, на цэны, на забеспячэнне вытворчасці матэрыяльнымі рэсурсамі. Складзены імі бюджэт на 1992 год з'яўляецца нерэальным праэктам.

Наменклатурны экскамуністычны Вярхоўны Савет на працягу амаль двух га-

доў існавання адкідваў усе здаровыя прапановы Апазіцыі БНФ — аб увядзенні беларускіх грошай, аб мытнай службе й межах, аб беларускім войску, аб прыватнай уласнасці на зямлю й развіццё фермерскіх гаспадарак, аб прыватнасці дзяржаўнай уласнасці на аснове роўных стартавых магчымасцяў і г. д. Цяпер жыццё прымушае яго займацца і мытнай службай, і войскам, і думаць пра ўвядзенне беларускіх грошай. Але час ужо страчаны. Беларускі народ штурхнулі ў галечу. Стварэнне дзяржаўнай фінансавай сістэмы на аснове нацыянальнай валюты — складаны працэс, ён патрабуе добрай падрыхтоўкі.

Старыя структуры ўлады да гэтага ня здольныя, яны могуць толькі сапсаваць справу.

Цяпер кожны дзень існавання Вярхоўнага Савету, выбранага ў часы камуністычнай БССР, небяспечны для Рэспублікі. Гэты орган зрабіўся тормазам эканамічнага й палітычнага развіцця Беларусі.

В паддержку
референдума

Нынешнему ВС
веры нет!

Я, поставил свою подпись в поддержку проведения референдума. Нынешнему Верховному Совету Беларуси нет никакой веры в том, что он улучшит жизнь трудящихся нашей Республики: нынешний состав Верховного Совета состоит из большинства номенклатурщиков. Необходимо срочно обновить Верховный Совет, чтобы расстаться с коммунистическим прошлым!
К. ЯНГОЛЕНКО,
пенсионер.

Віншум удзельнікаў партыйнага пантэона!

ЗРАБІЛІ РУЧКАЙ

Зірніце, шануюныя чытачы, на нашу ўладу, пачынаючы ад сельсавета і канчаючы Вярхоўным Саветам і Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь. Хто там сядзіць у кіруючых крэслах, дэмакраты? Так што вядуць і з кожным днём робяць наша жыццё больш невыносным па-ранейшаму яны, былыя наменклатуршчыкі. Яны на ўсіх узроўнях, калі не блакіруюць, дык у адкрытую сабату юць выкананне тых законаў, якія распрацаваны апазіцыяй БНФ і ВС і прыняты са спазненнем у год-паўтара, але ўжо з падачы СМ ці іншых уладных структур. Так што былыя наменклатура ў нас па-ранейшаму на вышыні, або пры ўладзе, або пры камерцыі. Возьмем, напрыклад, вярхушку Полацкага раённага партыйнага пантэона. Былы першы сакратар У. Сінякоў, які быў накіраваны ў старажытны Полацк з апарату ЦК КПБ, відаць не без дапамогі тых жа рук зноў атабарыўся ў Мінску і зноў на адну з кіруючых пасад «Беларускай аграпрамысловай біржы». Ветурач па спецыяльнасці партыйны кіраўнік шырокага профілю, ён цяпер, як бачыце, займаецца бізнесам. Не патапляльная партыйная наменклатура. Яна заўсёды знаходзіць работу такую, аб якой у народзе кажуць «што б ні рабіць, абый нічога не рабіць».

Былы другі сакратар Полацкага райкома КПБ Уладзімір Тачыла пераплонуў свайго шэфа. Ён перад тым, як стаць другім, быў трэцім сакратаром, кіраваў ідэалагічнай работай у маштабах раёна. Нёс сам у шырокія працоўна-сялянскія масы палымінае партыйнае слова і вучыў, як гэта найлепей рабіць шматлікую армію актывістаў. Даводзіў да сваёй паствы, як хо-

раша жыць пры развітым сацыялізме пад кіраўніцтвам роднай ленинскай партыі, якая «ум, честь и совесть нашей эпохи», і як дрэнна жывецца працоўнаму люду на загніваючым Захадзе, як там няшчадна эксплуатае рабочых крывасмок-капіталіст і г. д. А як толькі адлучыўся ад партыйнай кармушкі, так грэбліва начхаў і на ўсю камуністычную ідэалогію, на яе багоў і апосталаў. Яму, як і іншым манюкам-ідэалагам адрозу ж абрыдла «светлае камуністычнае заўтра», яны па-ранейшау хочуць жыць у сытым сёння. А ідэалогія сёння не пракорміцца. Таму былыя наменклатуршчыкі пакінулі прывілею змагацца за светлую камуністычную ідэю загартаваным ветэранам, а самі, як і таварыш, ці цяпер можа пан, Тачыла не супраць пабратацца з не так даўно ненавісным капіталістам. З капіталістамі і паяднаўся У. Тачыла, узначаліўшы сумеснае прадпрыемства, якое на Міёршчыне займаецца нарыхтоўкай драўнянага вугалю для заганяючага Захаду. А паколькі наш рубель дэвальваваў не менш, чым і камуністычная ідэя, то зарплату пан Тачыла атрымаваў у даларах.

Арыгнальна развітаўся з камсамолам і былы першы сакратар Полацкага гаркама камсамола Віктар Літвінаў. Зрабіўшы ручкай ленинскай камуністычнай арганізацыі моладзі, ён прыватызаваў належачую ёй аўтамашыну па смехатворнай на сённяшні дзень цане ў шэсць тысяч рублёў.

Дык хто ж робіць наша жыццё з кожным днём «шчаслівейшым», дэмакраты, ці па-ранейшаму былыя партакраты?

Гаўрыла ПОЛАЦКІ.

Уладзімір АНЦУЛЕВІЧ

ПРА ФАРМУЛЁУКУ ПЫТАННЯ РЭФЕРЭНДУМУ

Закон аб рэфэрэндуме, які ўступіў у дзеянне з 1 студзеня 1992 года, дае магчымасць шляхам усенароднага галасавання вырашаць праблемы дзяржаўнага й грамадзкага жыцця Беларусі ў выпадках, калі гэтыя праблемы ня хоча ці ня можа вырашыць Вярхоўны Савет. Зараз склалася такая сітуацыя, што Вярхоўны Савет увогуле нічога не вырашае, а калі вырашае, дык робіць гэта са значным спазненнем, у выніку чаго дзяржава нясе велізарныя страты, а народ пакутуе. Аднак выносіць усе наспелыя пытанні на ўсеагульнае галасаванне немагчыма, бо гэта патрабуе шмат сілаў, сродкаў, часу. Тым больш паўстае пытанне: навошта нам у такім выпадку Вярхоўны Савет? З гэтага натуральна вынікае патрабаванне аб роспуску Вярхоўнага Савета.

Аднак адразу паўстае іншае пытанне: а што ўзамен? Ці будзе новы Вярхоўны Савет лепшым? Ведаючы цяперашняе выбарчае заканадаўства, выбарчую практыку, можна адназначна сказаць: не, калі выбіраць Вярхоўны Савет па тым жа законе, лепшым ён ня будзе.

Таму патрабаванне роспуску Вярхоўнага Савету ня можа быць адасобленым. Яно павінна натуральна спалучацца з патрабаваннем змены выбарчага заканадаўства. Пры гэтым нельга проста паставіць пытанне аб прыняцці новага

закону аб выбарах, бо можна атрымаць «ката ў мяху» — новы закон, распрацаваны тымі ж вернымі лакеямі наменклатуры, можа аказацца горшым за стары. Неабходна дамагацца прыняцця дэмакратычнага закону аб выбарах, які б цалкам адпавядаў міжнародным патрабаванням, улічваючы бы сусветную й айчынную практыку выбараў, характар і псыхалёгію беларускага народу, гарантаваў бы ўвесь спектр выбарчых правоў як асобных грамадзянаў, так і грамадзка-палітычных аб'яднанняў, не ствараючы нікому штучнай перавагі.

Праект такога закону існуе. Ён распрацаваны на пачатку мінулага году і неаднаразова ўносіўся Апазіцыяй БНФ на разгляд Вярхоўнага Савету. Не знаходзячы ніякіх абгрунтаваных аргументаў супраць гэтага законапраекту, наменклатурная большасць Вярхоўнага Савету проста адмаўляецца яго абмяркоўваць. Гэта найбольш яскрава сведчыць на карысць законапраекту і яго якасці.

Улічваючы прыведзеныя меркаванні, ініцыятыўная група выпрацавала праект пытання, што прапануецца на рэфэрэндум, у якім патрабаванне роспуску Вярхоўнага Савету непадзельна аб'яднана з умовамі гэтага роспуску — увядзеннем у дзеянне ўнесенага Апазіцыяй БНФ Закону аб выба-

рах і правядзеннем увосень 1992 г. новых выбараў у вышэйшы орган улады Рэспублікі.

ПЫТАНЬНЕ, ВЫНЕСЕНАЕ НА РЭФЕРЭНДУМ

Ці лічыце Вы неабходным правядзенне ўвосень 1992 года выбараў у вышэйшы орган дзяржаўнай улады Рэспублікі Беларусь на падставе «Закону аб выбарах народных дэпутатаў Беларусі», праект якога ўнесены Апазіцыяй БНФ у Вярхоўны Савет, і ў сувязі з гэтым дэталіроўны роспуск цяперашняга Вярхоўнага Савета?

Фармулёўка зацверджана Цэнтральнай выбарчай камісіяй 13 лютага 1992 года.

Не такде уж и плохое нынче время, если в людях просыпается чувство собственного достоинства. Вот и летчики Витебского аэропорта организовали пикет у входа в облисполком. Их требования пока что висят в воздухе.

**Васіль
БЫКАЎ:**

«Думаю, што аб'яднанне ў Саюз ужо не выйдзе»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ранейшай, хіба што будзе трохі аслабленай часам, дэмакратычнымі пераўтварэннямі, а галоўным чынам — забаронай кампартыі. Толькі гэта на яе дзейнічае.

Калі ж меркаваць па характары рэспубліканскай прэсы, усе гэтыя пракамуністычныя газеты як былі так і засталіся, хіба што трохі збавілі тон і вымушаны браць некалькі іншую фразеалогію. Така прэса толькі цягне час і чакае новага пучку. Гэта ж натуральна, паколькі ўсе кадры, па сутнасці, засталіся ранейшымі, засталіся тыя ж рэдактары, тыя ж рэдактары і тыя ж самыя журналісты. Тое ж мы бачым і па нашаму тэлебачанню, дзе змянілі кіраўніка, але ж і ранейшы кіраўнік застаўся. Да аб'ектыўнасці інфармацыі ім далёка. Як яна была суб'ектыўнай, пракамуністычнай, так і засталася. Вось апошні прыклад. На 23 лютага тэлебачанне толькі на некалькі секунд паказвае вялікі мітынг на плошчы Незалежнасці ў падтрымку рэферэндума, які арганізавалі дэмакратычныя сілы, і аб'ёміста, падрабязна паказвае рэакцыйны мітынг у парку Горкага з выступленнямі яго арганізатараў.

— Сёння гэтыя рэакцыйныя сілы актывізаваліся і ўсё часцей падаюць галасы. Прыхільнікі сацыялістычнага выбару прагнуць вяртання да ранейшай сістэмы. Напрыклад, па Віцебску рух за сацыяльную справядлівасць, ПКС распаўсюджвае паперкі — анкеты, дзе просяць тых, каму дарагі лёс агульнай радзімы (СССР), дабівацца яго аднаўлення парламенцкім шляхам, патрабаваць склікання Вярхоўнага Савета СССР, што ўвогуле супрацьзаконна для ўсіх дзяржаў. Як вы лічыце, што могуць прынесці, акрамя крыві, такія бязглуздыя патугі? Ці магчыма аб'яднанне ў ранейшы Саюз?

— Я думаю, што аб'яднанне ў Саюз ужо не выйдзе, хаця гэта вялікая мара ўсіх камуністычных сілаў, якія зноў жадаюць сабраць усіх у агульны ГУЛАг. Дзейнічаюць яны актыўна як у цэнтры ў Расіі, так і ў нас. Ва ўсіх рэгіёнах, ва ўсіх нават раёнах аднавіліся камуністычныя арганізацыі. Адны — пад некалькі змененай назвай ПКС, другія — пад рознымі іншымі сімваламі, і выбіраюцца яны на Міністэрства юстыцыі, якое іх прызнае, паколькі само камуністычнае. Гэта не тое, што Народны фронт два гады хадзіў, пакуль зарэгістраваўся. Гэтыя разрозненныя арганізацыі, здаецца, розныя па характару, у зручны момант усе аб'яднаюцца і выступаюць як адзіная камуністычная арганізацыя. Дэмакратычная грамадскасць рэспублікі павінна быць да гэтага гатова. Яна павінна арганізаваць супраціўленне гэтай рэстаўрацыі, якое можа адбыцца толькі пры шырокім удзеле народных мас, пры ўдзеле кіраўніцтва дэмакратычных партый. Але дэмакратыя чамусьці адносяцца даволі паблажліва да палітычных гульняў былых камуністаў. Працідзейнічае толькі нейкім чынам адзін Народны фронт. І поспех у яго будзе пры ўдзеле ў антыкамуністычным руху ўсяго народа.

— Наколькі падрыхтаваны наш народ, каб удзельнічаць у палітычным супрацьстаянні?

— Беларускі народ усё больш упадае ў палітычную апатыю. Здаецца,

ён ужо змірыўся, яму, пэўна, падаецца, што сваім няўдзелам ён тармазіць рэстаўрацыю. Але гэта як раз не так. І няўдзел у палітыцы на руку толькі рэакцыйным рэстаўрацыйным сілам, якія прывыклі ўсё рабіць без народа і за народ.

— Пачаліся зборы рэферэндумных подпісаў на адстаўцы Вярхоўнага Савета і ўрада. Але ў сувязі з такой апатыяй народа, ці не акажуцца новыя выбары не ў карысць ініцыятарам рэферэндума?

— Гэта, безумоўна, можа быць. Але справа ў тым, што да выбараў яшчэ далёка. Цяперашняя наменклатура будзе ўсяляк супраціўляцца, сабатаваць і рэферэндум, і выбары. Гэта адчуваецца ўжо цяпер, у часе першых крокаў падрыхтоўкі да рэферэндума. Чым далей, гэта супраціўленне будзе ўзрастаць, будуць розныя прыдзіркі, чыста фармальныя, як бывае ў такіх выпадках, то не так запойна якая графа, то не тыя звесткі. Будуць наладжвацца правакацыі, таму што камісіі будуць правяраць правільнасць правядзення рэферэндума.

Але ж закон аб выбарах прымае Вярхоўны Савет, ад яго шмат залежыць...

Мы бачым, што ініцыятары рэферэндума, перш за ўсё апазіцыя Вярхоўнага Савета, задумалі грандыёзную справу, цалкам канстытуцыйную. Яна настолькі грандыёзная, што ў нашым знепалітызаваным грамадстве нават цяжка ўявіць, як яе паспяхова здзейсніць. Усё ў рэшце рэшт будзе залежаць ад палітычнай сталасці нацыі. Нацыя пакажа, ці здольная яна ажыццявіць гэтую ідэю. Калі не, дык што ж рабіць, патрэбны яшчэ доўгія гады, вялікія пакуты, выпрабаванні, каб яна ўсё ж такі саспела для лепшага жыцця.

— У Народнага фронту распрацаваны Закон аб выбарах. Адпаведна гэтаму закону неабавязкова, каб на выбары з'яўляліся ўсе без выключэння. Трэба зарэгістравацца толькі тым, хто захаце прыходзіць на выбарчыя ўчасткі. Ці не будзе гэта тым, што частка насельніцтва, асабліва вясковая, якая найбольш далёкая ад палітыкі, «захаце» ўдзельнічаць у выбарах, людзей прывядуць і накіруюць?

— Небяспекі тут шмат. Новы закон, што прапануе апазіцыя, вельмі дэмакратычны, сучасны. Але зноў жа гэты закон трэба прыняць, зацвердзіць, што таксама залежыць ад камуністычнай большасці ў Вярхоўным Савеце. Гэта, па-першае. А па-другое, ёсць шмат іншых падводных рыфаў. Добра, што колькасць акруг будзе зменшана, што выбары будуць па партыйных спісах. Але хто туды трапіць? Мы ведаем, што дэмакратычныя партыі таксама неаднародныя. У іх уплыў камуністычнай ідэалогіі вельмі моцны, як бы не называлася тая ці іншая партыя. Можа так стацца, што кандыдаты, за якіх будзе галасаваць народ, атрымаўшы мандаты, акажуцца зусім не тымі. Такага роду здрад, такіх дзіўных метамарфоз мы перажылі ўжо шмат. Успамінаецца такая ісціна, што сацыяліст ва ўладзе ўжо не сацыяліст. Ён ужо нехта іншы. Нам яшчэ прадстаіць пераканацца ў гэтай ісціне.

— Як вы, Васіль Уладзіміравіч, лічыце, ці не з'яўляецца падпісанне нядаўна пагадненне з Расіяй аб адзінай эканамічнай і рублёвай зоне ў сённяшняй палітычнай сітуацыі, калі былая рэспубліка ўзялі цвёрда акрэслены курс на незалежнасць, крокам Беларусі да пераўтварэння яе ў «Северо-Западный край?»

— Гэтае пагадненне, як і многія іншыя ў наш час, вельмі мала значыць. Вы ўжо бачылі, колькі іх было заключана на розных узроўнях. Але яны былі вельмі неабавязковымі для выканання. Выконваліся тады, калі гэта было выгадна. Калі ж не, іх выдатна адкідваюць і робяць пасвойму. Цяпер ідзе магутны цэнтрабежных рух. Усе рэспублікі разбегліся. Да таго ж, рассыпаецца і Расійская федэрацыя. І з'яднаць усё ў адно, хаця б у адну эканамічную прастору, гэта ідэя, якую абсалютна немагчыма ажыццявіць. Хаця пэўныя органы і пэўныя сілы (камуністычныя) робяць усё, каб захаваць гэтую еднасць. Ніякую еднасць захаваць немагчыма. Можна толькі на пэўны час адтэрмінаваць канчатковы распад. Садружнасць, якую ўтварылі ў Белаавежы, таксама з ліку такіх марных спроб. Эканамічныя сувязі як ірваліся так і рвуцца. І нічога не наладзіцца. Так што і пагадненне аб адзінай эканамічнай і рублёвай зоне з ліку такіх жа, як і ўсе астатнія.

— Значыць, нам трэба шукаць іншыя шляхі, наладжваць сувязі з больш стабільнымі дзяржавамі Захаду?

— Безумоўна. Справа ўся ў тым, як жыццё паказала, што захаваць старыя эканамічныя сувязі, перш за ўсё з Расіяй, немагчыма. Яны зжыліся. Наладзіць жа новыя з Захадам таксама яшчэ не пара. У нас розныя стартавыя магчымасці. У той час, як мы маем патрэбу ва ўсім, заходнія дзяржавы не бачаць у нашым баку ніякай карысці. А з гуманітарнай дапамогі мы не шмат атрымаем. Укладваць жа ў нас свае капіталы для Захаду не мае ніякага сэнсу. Атрымліваецца вольнае тупік. Мне думаецца, што адзінае выйсце, гэта падтрымліваць тое, што яшчэ можна падтрымаць з ліку эканамічных сувязей, і як мага больш рыхтавацца разлічваць на ўласныя сілы, на ўласную эканоміку. Трэба развіваць тое, што мы можам развіць.

— Як вы расцэнюеце блок «Новая Беларусь?»

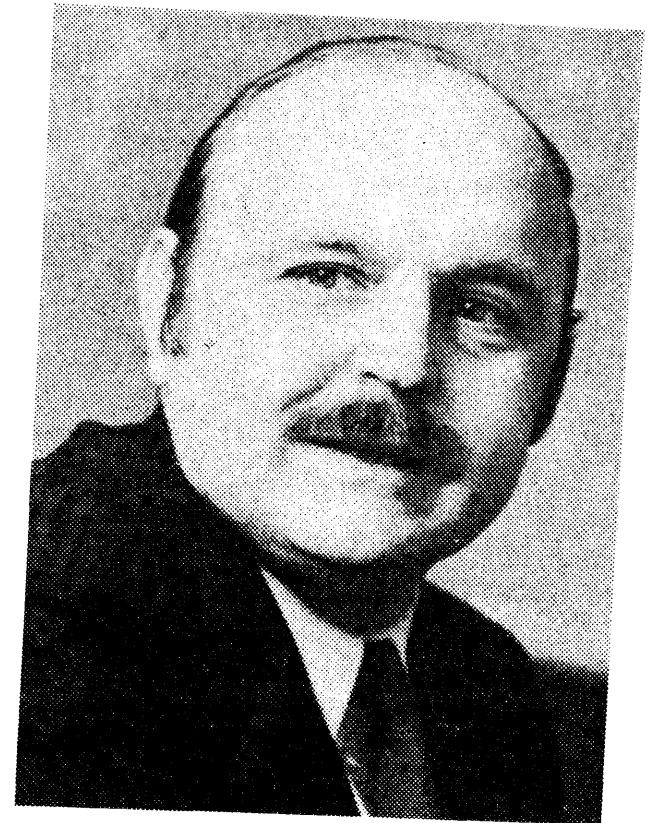
— Гэта блок з удзелам рэакцыйных прафсаюзаў, якія прадстаўляюць ваенна-прамысловы комплекс. Такое, безумоўна, як і некаторыя іншыя фарміраванні, можна расцэнюваць як спробу ўплываць на даволі выразны і прынцыповы рух Беларускага Народнага Фронту. Гэта даволі сумная справа апошняга часу. Ды і шмат іншых блокаў і партый з'явілася. Асобных, так сказаць, правакатараў... У мяне няпэўнае падзвіжэнне, што гэта не што іншае, як камуністычныя спробы да рэанімацыі былой сістэмы.

— Як паважанаму земляку, мы дасылаем вам кожны нумар нашай дэмакратычнай газеты. Як след мы яшчэ не сталі на ногі. Шмат цяжкасцей і матэрыяльных, і маральных. Няма ніякай тэхнічнай службы, часам праскокваюць памылкі... Тым не менш, што скажаце вы пра «Выбар», што пажадаеце?

— Адно скажу: газета харошая, размашчystая. Добрая і па афармленню, і па зместу. Адпавядае сённяшняму дню. Вельмі выдатна, што вы надрукавалі даклад камісіі Вярхоўнага Савета па ГКЧП. Шкада, што гэта зрабіла адзіная ў Беларусі газета. Людзі павінны былі б ведаць праўду.

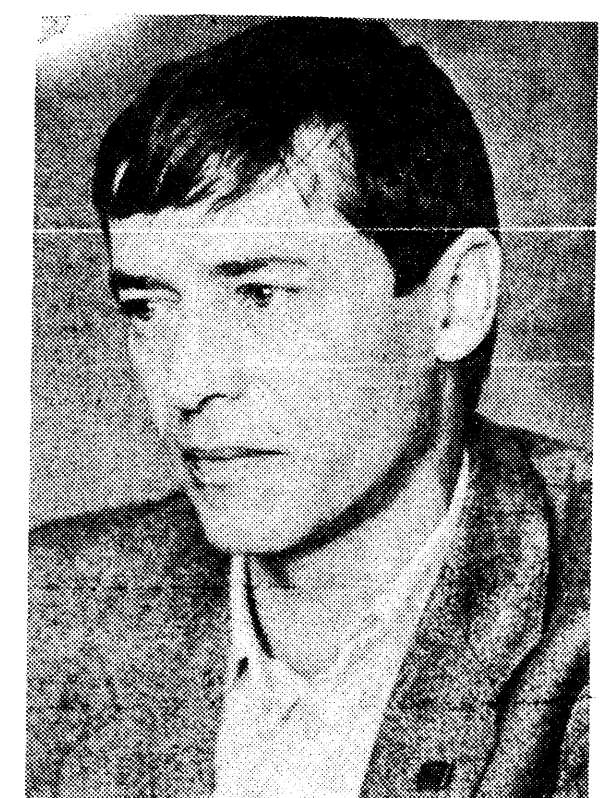
— За слова добрае дзякуй, за гутарку таксама.

В паддержку
референдума

Прозаседавшие! Ваше время ушло! Только профессиональный депутатский корпус, на мой взгляд, способен трезво и рассудительно оценить тревожную и взрывоопасную обстановку в республике Беларусь.

С. ХОРОШЕВ,
народный депутат областного Совета.

Я за референдум потому, что у нас в Беларуси не существует собственной политики. В новый Верховный Совет должны придти специалисты права, экономисты, политологи.

А. ДУБРОВИН,
депутат Рубовского Совета народных депутатов, председатель Независимого профсоюза горняков.

Удакладненне

У мінулым нумары нашай газеты было змешчана інтэрв'ю з Анатолем Астапенкам — сустаршыняй НДПБ, дзе гаварылася, што Нацыянальна-Дэмакратычная партыя ўвайшла ў блок «Новая Беларусь», каб супрацьстаяць наменклатуршчыкам на будучых выбарах.

На сёння, са слоў другога сустаршыні гэтай партыі В. І. Навуменкі, стала вядома, што не паспеўшы ўвайсці ў «Новую Беларусь», мы (нацдэмы) тут жа з яе выйшлі, пакінуўшы за сабой права трымаць там назіральніка. Блок не атрымаўся — Грамаду падтрымала толькі сялянская партыя і прафсаюзы.

Нацыянал-Дэмакратычная партыя ў перадвыбарчай барацьбе будзе арыентавацца на распрацоўкі іншых блізкіх ёй партый, на праграму БНФ, у які яна ўваходзіць на правах калектыўнага члена, падпісавшы з ім асацыятыўнае пагадненне. Па словах В. Навуменкі, БНФ, хоць гэта не партыя, а рух, бліжэй за ўсё да нацыянальных дэмакратаў, далей за ўсё — Партыя камуністаў Беларусі.

Вера АДРАДЖЭНСКАЯ.

ПРЫПАДАЮЧЫ

395-я ўгодкі Уніяцкай

На працягу больш за два стагоддзі разбураўся сьветапогляд народаў Беларусі, разбэшчалася народная душа, гвалціліся сьвятыні. У галовы людзям упарта запіхвалася аксіёма: беларусы да 1917 года ня мелі сваёй дзяржаўнасці, не было ў Сусьвеце ні беларускай культуры, ні гісторыі, ні царквы, ні мовы. Этнаразбуральная палітыка набывала часам надзвычай пачварныя відарысы. Асьветніца Еўфрасіньня Полацкая ды першадрукар Францішак Скарына на пэўны час атрымалі назоў цемрашалаў. Старабеларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае стала падавацца як летувіскае (жамойцкае) панаваньне. Рэч Паспалітая (рэспубліка, агульная справа Каралеўства Польскага і Вялікага княства Літоўскага) стала трактавацца як дзяржава выключна польская. Нацыянальна-вызвольны рух Беларусі пачалі прымазваць да «польскай інтрыгі», адпаведна паўстаньні 1831, 1863 гг. безпадстаўна называючы польскімі.

З цягам часу большасць беларусаў пачала зьневажаць сваю духоўную маці—пакутніцкую Уніяцкую царкву. Вынік геніяльнага напружаньня народу (Унія) стаў падавацца як спараджэньне д'ябла, а Папа Рымскі стаўся «першым ворагам усходняга славянства». У той жа час захоп беларускіх земляў Расейскай Імперыяй стаў «узьяднаньнем», гэтак жа як і гвалтоўнае павяртаньне ўніятаў да расейскага праваслаўя.

Гэтыя матэрыялы—плён працы дасьледчыкаў гісторыі рэлігіі у Віцебску.

Уваскрасенская царква

XVIII стагоддзе стала для Віцебска тым адметным часам, калі горад набыў свой непаўторны вобраз: на месцы драўляных касьцёлаў, царкваў і кляштару ўзводзіліся мураваныя культиваныя будынкі барокавага дойлідства. У гістарычным цэнтры горада зьявіліся новыя архітэктурныя дамінанты, склалася стабільная планіровачная структура. Вялікая доля ў культивым будаўніцтве другой паловы і канца XVIII стагоддзя належала ўніятам, і гэта не дзіўна, бо, напрыклад, паводле падлікаў доктара гістарычных навук А. Грыцкевіча, да ўніятаў у той час належала больш за тры чвэрці насельніцтва Беларусі. Цэрквы тады будаваліся ў асноўным на сродкі, ахвяраваныя жыхарамі горада, пераважна заможнай купецкай праслойкай. Сярод 16 уніяцкіх прыходскіх храмаў, якія існавалі ў канцы XVIII стагоддзя ў Віцебску, галоўнае месца займала Уваскрасенская—Рынкавая царква, якая мела статус саборнай і катэдральнай. (Акрамя гэтага ў горадзе было яшчэ два ўніяцкія базільянскія манастыры, 7 каталіцкіх кляштару і касьцёлаў і адна праваслаўная царква).

Першапачаткова Уваскрасенская царква была будавана з дрэва, відаць, недзе ў канцы XVI стагоддзя. У 1772 годзе на месцы старой драўлянай царквы на рагу вуліц Узгорскай і Падзвінскай была ўзведзена мураваная царква, сродкі на будаўніцтва якой былі ўкладзены віцебскім купцом Мікалаем Смыком. Будынак царквы быў вырашаны ў стылі беларускага барока і ўдала ўпісаны ў ландшафт.

Трэба ўгадаць, што пасля трох падзелаў Рэчы Паспалітай (1772, 1793, 1795 гг.) тэрыторыя Беларусі была анэксіравана Расійскай Імперыяй. Пакрысе царскі ўрад разам з праваслаўным маскоўскім клерам пачынаюць выношваць планы зьнішчэння ўніяцкай царквы, паколькі апошняя да гэтага часу ўжо практычна сфармавалася як нацыянальная рэлігія беларусаў і працягвала актыўна садзейнічаць выпрацоўцы нацыянальнай сьведомасці і патрыятызму, змагаўся за народную мову, карыстаючыся ёю ў набажэнстве і кнігадрукаваньні. Актыўна гэтыя планы пачалі здзяйсняцца ў 30-х гадах XIX стагоддзя. Абсалютная

ВІЦЕБСКІЯ БАЗЫЛЬЯНЕ

Манахі-базыльяне ў Віцебску з'явіліся ў 1682 г. Яны былі спецыяльна запрошаны сюды на жыхарства ў новы кляштар, што быў пабудаваны на сродкі віцебскага земскага пісара Адама Францішка з Брусілава Кісяля. Кляштар гэты разам з новым будынкам царквы быў узведзены на Прачысьценскай гары, у месцы зліцця ракі Віцьбы з Дзвіною, там, дзе знаходзілася раней праваслаўная саборная царква ў імя Успення Прасвятой Багародзіцы.

Першыя дакументальныя звесткі аб існаваньні праваслаўнай царквы на Прачысьценскай гары (якая пазней называлася Саборнай) адносяцца да 1406 г. Гэты храм у Віцебску быў адным з галоўных, тут захоўваліся важныя гарадскія дакументы. На пачатку XVII ст. царква стала ўніяцкай, побач з ёю размяшчалася падвор'е Полацкага архіепіскапа, на якім у 1623 г. быў забіты сам архіепіскап—Іазафат Кунцэвіч. У 1629 г. гэтая царква згарэла і праз сем гадоў была адбудавана коштам горада. Да пачатку 1680-х гадоў драўляная царква атрухлела, а ў 1682 г. Адам Кісель пабудоваў на яе месцы новую царкву і кляштар.

Грэка-каталіцкі, або ўніяцкі ордэн св. Базыля Вялікага быў заснаваны на самым пачатку XVII ст., пасля заключэння ў 1596 г. у Брэсце ўніі па-

між каталіцкай і праваслаўнай цэрквамі. Амаль ад самага часу заснавання базільянскага ордэна пачаўся перыяд ягонага ўзмацнення, як, прынамсі, адначасова ішоў працэс умацавання на дзяржаўным узроўні пазіцыі ўніяцкай царквы. Вялікую ролю адыгрывалі базыльяне ў справе адукацыі і выхавання моладзі—паўсюдна на Беларусі яны адчынялі школы як для навучання сваіх навіццяў-манахаў, так і свецкага юнацтва.

Яшчэ ў 1682 г., адразу пасля запрашэння базільянаў у Віцебск, Полацкі архіепіскап Кіпрыян Жахоўскі разам з землямі і лугамі ў ваколіцах горада падаваў манахам «палянку каля св. Духаўскай царквы... і самую разбураную царкву ў імя св. Духа за пасадам Заручайскім» (дзе быў пазней заснаваны жаночы базільянскі кляштар), а таксама адзін з пляцаў «юрисдыкцыі Узгорскай, што каля кафедральнай царквы знаходзіцца, для пабудовы вучылішча і памяшкання для кафедральнага настаўніка».

Як бачым, ідэя адукацыі і стварэння вучылішча пачала ўвасабляцца адразу ж пасля з'яўлення базільянаў у горадзе. Пры кляштары была створана школа для свецкага юнацтва, а таксама філасофская студыя для манахаў, у якой выкладалі логіку, фізіку і іншыя дысцыпліны, якія ўваходзілі ў кола навук схалястычнай

філасофіі. Апроч таго, на ўтрыманні віцебскіх базільянаў знаходзіліся найбольш здольныя юнакі, якія навучаліся ў іншых вучылішчах. У XVIII ст. іхні лік даходзіў да 15 чалавек. У 1768 г. кляштару быў нададзены прывілей на перавязанне з Вільні ў Віцебск друкарні, аднак з-за розных прычын наўрад ці быў ён скарыстаны, бо да нашага часу няма звестак пра выданні віцебскіх базільянаў.

К сярэдзіне XVIII ст. Віцебскі базільянскі кляштар быў ужо досыць буйным землеўладальнікам і ўласнікам значных грашовых сумаў. Адным з асноўных шляхоў павелічэння кляштарнай маёмасці былі зямельныя ды грашовыя ахвяраванні ад шляхты і заможных гараджанаў. Самым значным фундатарам Віцебскага базільянскага кляштару быў Адам Францішак з Брусілава Кісяля. Ён пакінуў фондушавы запіс, па якім кляштар атрымаў «на вечныя часы» шэраг маентаў у Віцебскім ваяводстве, што дало магчымасць наладзіць базільянам прыбытковую фальваркавую гаспадарку, якая забяспечвала прадуктамі харчавання саміх манахаў і дазваляла тое-сёе прадаваць. У фальварках былі пабудаваныя корчмы і млыны, якія таксама прыносілі добры даход.

Згодна завяшчанню Адама Кісяля,

кожны тыдзень базільянамі павінна было адпраўляцца 6 абедняў за душы яго, як фундатара, і ягоных бацькоў, а таксама штодзень пасля вячэрні павінна была адпраўляцца літанія (малітоўныя спевы) св. Іазафату.

На жаль, сёння мы не маем магчымасці прасачыць этапы замацавання манахаў-базільянаў у Віцебску, таму што, як піша польскі гісторык XVIII ст. Сцябелскі, ня доўга ганарылася сваімі аздобамі саборная віцебская царква, «бо 1708 года дня 28 верасня Пётр Аляксеевіч, маскоўскі цар, спаліў горад, у якім і царква з кляштарам базільянскім згарэла».

Драўляны кляштар і царква ў першай палове XVIII ст. адбудоваліся яшчэ некалькі разоў.

У 1742 годзе віцебскія купцы-бургамістры, браты Міхаіл і Сямён Лапы ахвяравалі 6000 талераў бітых на пабудову ў Віцебску мураванага храма ў гонар св. Іазафата. Услед за Лапамі з той жа нагоды віцебскія бургамістры Іван Ігольнікаў і Мацвей Галуза з жонкаю ахвяравалі 2000 талераў бітых. Сабраўшы дастатковую колькасць сродкаў, нарыхтаваўшы цэглы і каменняў, як паведамляецца ў «Летапісе г. Віцебска» Панцырнага і Аверкі, «у лета 1743 ксяндзы базільяне пачалі будаваць мураваную царкву».

Адзін з самых вялікіх і прыгожых мураваных храмаў горада—царква базільянскага кляштару ў Віцебску была ўзведзена па праекту архітэктара італьянскага паходжання Фанта-

ДА ВЫТОКАЎ

царквы на Беларусі

Гэтым адзіночым людзям улады абяцалі дах над галавой. Але яны пражылі амаль усе свае гады без Храма. Будзем жа маліцца, каб былыя зруйнаваныя саборы ўзняліся. Бог не пакінуў нашы сэрцы!

большасць беларусаў з-пад палкі і пры дапамозе рэпрэсій пачала пераганяцца ў праваслаў'е. Такі сумны лёс напаткаў і парахвіян Уваскрасенскай царквы. А паколькі парахвіяне сталі праваслаўнымі, то і царква неўзабаве была перададзена ў расійскае права-слаўнае ведамства. Адбылося гэта ў 1834 годзе.

У 1841 г. епархіяльны архітэктар Порта склаў праект на пераробку Уваскрасенскай царквы. Гэта было неабходна новым уладам дзеля таго, каб нават сама архітэктура будынка не нагадвала нікому пра былыя часы. Па праекце выгляд царквы павінен быў змяніцца цалкам, аднак не ўсё было зроблена так, як задумана. Замянілі толькі чамусьці фронтон на галоўным фасадзе, быў збыты барочны шчыт над апсідай, а па цэнтры даху паставілі драўляны барабан з купалам, які сказіў агульную кампазіцыю будынка.

Вось у такім выглядзе і вядомая нам Уваскрасенская царква на шматлікіх гравюрах і фотаздымках XIX—пачатку XX стагоддзяў. У такім выглядзе гэты выдатны і самы прыгожы помнік віцебскай архітэктуры і праіснаваў да студзеня 1936 года, пакуль баль-

шавіцкая ўлада з ідэямі культурнай рэвалюцыі на ўзбраенні не сьцерагла яго з твару старажытнага горада.

... У мінулым годзе на месцы, дзе колісь стаяла царква, былі праведзены археалагічныя даследаванні, пад час якіх удалося выявіць фрагменты падмуркаў будынка, а таксама зрабіць многа цікавых знаходак. Гэтыя даследаванні працягнуцца і сёлета, бо шмат чаго яшчэ трэба высветліць. Ужо зараз вядуцца падрыхтоўчыя працы па стварэнню праектнай дакументацыі на аднаўленне Уваскрасенскай царквы. На ўсё на гэта, як вядома, патрэбныя сродкі. І **хоцачца зьвярнуцца з просьбай да прадпрыемстваў і прадпрыемстваў, да ўстаноў горада і прыватных асобаў, да тых, хто неабякава да сёвай даўніны і хто любіць свой горад, аказаць у гэтай справе пасільную фінансавую дапамогу. Ад таго, што ў Віцебску будзе адраджаны яшчэ адзін яго выдатны помнік архітэктуры, наш знявечаны і тым ня менш прыгожы горад стане яшчэ прыгажэйшым.**

Ігар ЦІШКІН, археолаг.

На здымку: Уваскрасенская царква, XVIII ст. Рэканструкцыя архітэктара І. РОЦЬКІ.

Царква віцебскага базільянскага кляштара ў імя Успення Прасвятой Багародзіцы і св. Пакутніка Ізафа та зьяўлялася цудоўным помнікам позняга беларускага барока, якое ў мастацтвазнаўстве атрымала назву «віленскага». Гэта была пяцінефная крыжова-купальная базіліка з папярочным нефам (трансептам) і двума вежамі на галоўным фасадзе, які выходзіў на Дзвіну. Царква была з'арыентаваная строга па восі захад-усход і таму размяшчалася пад некаторым вуглом да галоўнага кляштарнага корпусу. Аб тым, які яна мела першапачатковы выгляд, мы можам меркаваць на падставе малюнкаў, зробленых у канцы XVIII ст. польскім мастаком Юзафам Пешкам.

Складаны сілуэт пабудаванай базільянамі ў Віцебску царквы гарманічна ўпісваўся ў сістэму дамінантаў горада, выразна прачытваўся з боку ракі Дзвіны, пераклікаўся з вертыкалямі Ратушнай плошчы (шпілем гарадской ратушы, вежамі Уваскрасенскай царквы і бернардынскага касцёла).

Будаўніцтва царквы было скончана не раней 1785 г. Аб тым, якую значную ролю ў грамадскім жыцці Віцебска адыгрываў кляштар ксяндзоў-базільянаў, сведчыць той факт, што менавіта ў ягоным архіве ў XVIII ст. захоўваліся такія важныя дакументы, як каралеўская грамата 1641 г. на аднаўленне Магдэбургскага права г. Віцебску і права Віцебскага магістрата 1881 г. на пляц і крамы пад ратушай.

Пасля першага падзелу Рэчы Паспалітай, калі Віцебск адышоў да Расійскай імперыі і ў хуткім часе стаў губерньскім

горадам, афіцыйныя ўлады пачалі клапаціцца аб адкрыцці ў ім праваслаўнай саборнай царквы. На будаўніцтва новага храма спатрэбілася б «немало времени, затруднения и многочисленной издержки казенного интереса», як пісаў святар адзінай у той час у Віцебску драўлянай праваслаўнай царквы айцец Іаан Сырахоў. Царква базільянскага кляштара была пабудаваная па канону грэчаскага абраду (з'арыентаваная алтаром на ўсход) і мела шмат царкоўнага начыння, якое можна было ўжываць пры адпраўленні праваслаўнага набажэнства. Іерархі праваслаўнай царквы пачалі хадатайнічаць перад уладамі аб перадачы ім царквы базільянскага кляштара. Нягледзячы на ўсе намаганні апошняга настояцеля кляштара Адама Суража спецыяльным рэскрыптам імператара Паўла I ад 18 ліпеня 1799 г. базільянскі кляштар быў перададзены ў ведамства праваслаўнага беларускага епіскапа Анастасія. Уся ягоная маёмасць была апісана і перададзена ўніяцкаму Тадулінскаму кляштару.

Пасля перадачы ў праваслаўнае ведамства былая базільянская царква стала называцца Успенскім саборам, і пачаўся перыяд яе пераробак. Спачатку было зменена ўнутранае ўніяцкае начынне: айцец Іаан Сырахоў, прызначаны пратэіерэем сабора, прывёз большасць рэчаў з Аляксандра-Неўскай рызніцы. У 1804 г. на месцы перасячэння трансепта і цэнтральнага нефа сабора быў узведзены купал на драўляным цыліндрычным светлавым барабане; барочныя фронтонны фасадаў былі заменены трохвугольнымі. Такім чынам цэльнасць адметнага познебарочнага вонкавага выгляду царквы бы-

Дарагі сябра!!!

Прапануем тваёй увазе адрозны Кастуся Каліноўскага—змагара за волю беларускага народу. Пабачыла яна свет у снежні 1862 года. Друкуючы яе, маем за мэту даць дакладнае ўяўленне аб сапраўднай беларускай веры, забароненай імперскімі ўладамі 12 лютага 1839 года. Потым рэшткі яе дабіваліся на працягу 150

гадоў рознымі рэжымамі. Але вера гэта засталася ў душы беларускага народу, жыве яна і на эміграцыі. Сёння надышоў час вяртання. Вяртаецца ж браты і сястрыцы да веры продкаў нашых і знойдзеце спакой ад далучэння да ісціны. Полацкая грэка-каталіцкая (ўніяцкая) суполка.

МУЖЫЦКАЯ ПРАЎДА № 6

Дзяцюкі!

Чы мая праўда горка, чы яна салодка, я пісаў заўсёды і пісаці буду—вучыў я Вас, як рабіці трэба, і вучыці буду. Вы адно слухайце мяне, талкуйце добра і рабіце так, як сумленне Вам скажа, а Бог яшчэ злітуецца над намі і дасць нам шчасце, і дабро ў нас будзе.

Калі Бог, стварыўшы чалавека, даў яму душу, то не на тое, каб ён жыў як сабака, на гэтым, а на тамтым свеце прападаў на век вякоў у муках пякельных, а для таго, Дзяцюкі, каб знаў закон Божы, знаў свайго Бога, знаў сваю веру і заслужыў на шчасце нябеснае. Калі Сын Боскі, прыйшоўшы на гэты свет, устанавіў праўдзівую веру і за гэту веру цярэў крыжовыя мукі, то не для таго, каб якіхсь там Цары маскоўскія, байстручага роду, перамянілі закон Божы, а мы, на прыказ гэтых Цароў, выракаліся веры сваіх Дзядоў і Прадзядоў і не хвалілі Бога, а радню царскую, но для таго, Дзяцюкі, Бог Найвышшы цярэў за нас, каб закон Яго быў ужо вечны, ніхто ня смеў перамяняці, а мы з цэлай моцы трымаліся яго.

Но чы гэтак, Дзяцюкі, робіцца ў нас, як сам Бог прыказвае, ці дзержымася мы закону Боскага? Самі скажыце. Не адзін ужо, можа, забыўся, што бацька яго быў яшчэ справядлівай Уніяцкай веры, і ніколі ўжо не ўспомніць на тое, што перавярнулі яго на сызму (скізму), на праваслаўе, што ён сягодня, як той сабака, жыве без веры і як сабака, здохне чартам да Пекла!!! О Дзяцюкі, ліха такому чалавеку! А калі мы будзем гэтак рабіці з Богам, так што ж Бог Найвышшы з намі зробіць? Аддасць у Пекла на вечныя мукі, будучы чэрці душу нашу на кусках рваці, а смала ў вантробах кіпеці будзе. Пазнаеш тады сваё ліха—но ў Пекле па няўчасе ўжо будзе, не перапросіш тады ўжо справядлівага Бога, і мукам тваім ніколі канца не будзе.

Цяпер пытаю Вас, Дзяцюкі, хто ж нам гэта ліха нарабіў і што зрабіці трэба, каб мы былі шчаслівыя і на гэтым і на тамтым свеце?

Нарабіў нам гэтага ліха, Дзяцюкі, гэта Цар маскоўскі, ён та, перакупіўшы многа папоў, вялеў нас у сызму запісаці, ён та плаціў грошы, каб мы толькі пераходзілі на праваслаўе, і, як гэты Антыхрыст, адабраў ад нас нашу справядлівую Уніяцкую веру і пагубіў нас перад богам на веки; а зрабіў гэта для таго, каб мог нас без канца драці, а Бог справядлівы не меў злітвання над намі.

Но, Божа Звышмоцны, міласэрны ты наш Пане, Ты аб нас не забывай, злітуйся над намі, памажы нам у нашай нядолі, выжаны Маскаля з нашага краю, дай нам праўдзівую вольнасць і веру нашых Дзядоў і Прадзядоў—а касцёлы, што Маскаль, нячыстая яго сіла, параскідаў альбо перарабіў на стайні і цэрквы, зноў заяснеець Тваёй хвалою, і народ у іх хваліці Цябе будзе, як хвалілі нашыя продкі. Заспяваем тады ў адзін голас нашу песню святую: «Святы Божа, святы моцны, святы несмяртэльны—змлілуйся над намі»—і Бог Найвышшы змліуецца над намі, дапаможа нам у нашай працы, а на тамтым свеце дасць кралейства нябеснае—і не будучы ўжо дзеткі нашыя сваю матку праклінаці, што на свет радзіла!!!

Паказваюць людзі, які святы Айцец аж з Рыму прыслаў ужо да нас сваё благаслаўленне (но Маскаль яго спыняе), гавораць, што прыйшлі і ксяндзоў, што будучы прымаць на Уніяцкую веру. Тады, Дзяцюкі, хто адно верыць у Бога, Яго Сына і Духа Святога, няхай зараз пакідае сызму і пераходзіць на праўдзівую веру Дзядоў і Прадзядоў. Бо хто не прыойдзе на Унію, той сызматыкам застанецца, той як сабака здохне, той на тамтым свеце пякельныя мукі цярэці будзе!

Так годзе ўжо, Дзяцюкі, жыці без ніякай пацехі на свеце, калі Бог міласэрны мае злітванне над намі, а ты чалавеча, як прачытаеш альбо пачуеш гэту праўду, згавары пацеры, каб Бог Звышмоцны дапамог людзям, што дабро нам думаюць, што хочучы, каб мы былі вольныя, як шляхта, мелі сваю зямлю, як шляхта, хвалілі Бога па праўдзе і заслужылі Неба на тамтым свеце.

Гэтага для Вас ад душы хоча ваш брат, такі самы з Дзядоў-Прадзядоў мужык, як і Вы, но яшчэ Уніяцкай веры—Яська гаспадар з пад Вільні.

ла парушана ўвядзеннем у яе дэкаратыўных элементаў класічнай архітэктуры. З 1861 г. у будынку былога базільянскага кляштара была адчынена духоўная семінарыя, пераведзеная сюды з Полацка.

Успенскі сабор у Віцебску быў узарваны ў канцы 1930-х гадоў.

Такім чынам, мы можам сцвярджаць,

што ордэн базільянаў у Віцебску ўнёс сваю дастойную лепту ў духоўнае і культурнае жыццё горада перыяду позняга сярэднявечча.

Л. ХМЯЛЬНІЦКАЯ, гісторык.

На здымку: Царква Віцебскага базільянскага кляштара. Малюнак Ю. ПЕШ-КІ канца XVIII ст.

[Ганарары за гэтыя артыкулы аўтары пералічваюць на рахунак Віцебскага абласнога аддзялення Беларускага фонду

культуры № 000702102 у Віткам-банку на аднаўленне Уваскрасенскай царквы].

ПАШКАДУЙЦЕ КАМУНІСТАЎ

(Заканчэне. Пачатак на 1-й стар.)

Увесь час у бітвах, то за ўраджаем, то кукурузу на Паўночным полюсе вырошчваюць, то рэкі паварочваюць, нават цяжка ўявіць сабе, колькі наварочана за гэты час.

Толькі дзеля працоўнага чалавека нічога не зроблена, так і б'ецца ў нястачы, як рыба аб лёд. Каб хаця да палучкі дацягнуць. Зладзейства, п'янкі, духоўная галечка, прастытуцыя—звычайная з'ява на гэтым шляху да камунізму.

А ідэя правадыра так і свідруе ў цемечка: «Даеш камунізм!» Мне здаецца, што ў іх галаве нейкі склеп, застаўлены пыльнымі лозунгамі, плакатамі, што на вочы пападзе, тое і крычаць, як губернатар з «Гісторыі аднаго горада» Салтыкова-Шчадрына.

Хрыстос заклікаў да міласэрнасці, дык будзьце ж міласэрнымі, пашкадуйце камуністаў! Вельмі ж ужо яны пякуцца пра нашы набалелыя справы. Аніж не могуць без дырэктыў ды каштоўных указанняў калі і як сеяць, як жыць, чым дыхаць, што думаць. Мне здаецца, для сапраўднага селяніна праца на зямлі—як жаданне жыць, дыхаць чыстым паветрам, інстынктыўнае, неад'емнае з малаком маці; толькі дайце яму волю, умовы, здыміце калгаснае ярмо з шыі, ланцугі з ног, дык ён яшчэ пакажа, як трэба працаваць на зямлі. Магчыма, тады і пачнецца «залаты век», а не пры Брэжневе, што ўсё было і таннае, маўляў, Леанід Ільіч сам краў і нам дазваляў: «Если рабочий украдет кирпич, то в Америку его не увезет, кирпич в Союзе останется». У тым і справа, што

кірпіч застаўся, вывезлі нафту, золата, сыравіну. А галоўнае—разбэшчанасць, выраджэнне людзей. А потым здзіўляемся—чаму расьце злачыннасць. А таму, што ў людзей няма нічога святага ў душы, таму, што пайсці на панэль больш прэстыжна, чым працаваць на полі.

Так! Вельмі цяжка зараз артадоксам. Дэмакратыя, воля, незалежнасць, як гэта перажыць ды застацца ў акопах? А тут яшчэ нейкі там БНФ з Пазьняком не даюць перазарадзіць ружоко пасля ГКЧП. Няма прадыху, то яму незалежнасць падавай, то мытню, войска, то свае грошы. БНФ, бачыце, не задавальняе абарона спажывецкага рынку візіткамі, талонамі, спісамі, купонамі, бо не пасьпелі людзі іх яшчэ атрымаць, як мафія іх ужо пачкамі прадае. Падай фронту прыватную ўласнасць ды рыначныя адносіны.

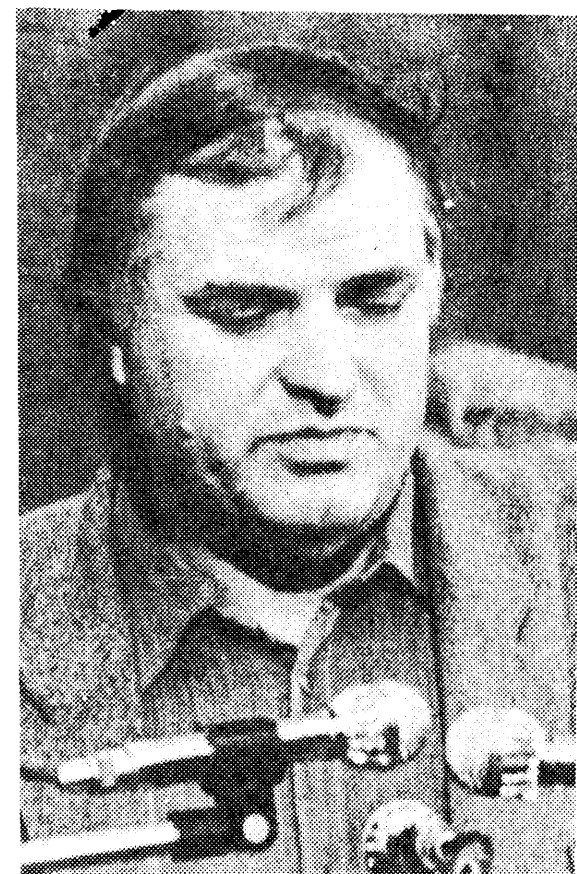
Трэба камуністаў пашкадаваць, стварыць спрыяльныя

ўмовы для жыццядзейнасці. Выдзеліць ім запаведную зону, дарэчы, яны прывычныя да прывілей, асаблівых умоў, дык калі ласка, у Чарнобыль (яны ж там і пасёлкаў пабудавалі, пекчышыся аб нас) даць ім кумачу, фарбы для плакатаў, сапёрныя лапаткі капаць акопы, не забыць некалькі танкаў (ім жа трэба будзе ўводзіць надзвычайнае становішча ў сваёй зоне) і, калі ласка, кіруйце і натхняйце.

Ну, а мы б тут ужо самі нека пражарміліся. Тым больш, што народ ужо прачынаецца ад латаргчнага сну, ахвотна падпісвае лісты аб рэферэндуме.

БНФ і іншыя дэмакратычныя партыі згубілі надзею на стваральную працу ВС і ўрада рэспублікі, таму вырашылі ісці сваім шляхам. Шляхам, які вядзе да незалежнасці, адраджэння нацыянальнай культуры, мовы, паляпшэння жыццёвага ўзроўню.

В. ІГНАЦЕНКА.

Уладзімір Плешчанка, адзін з кіраўнікоў суполкі Беларускага Народнага Фронту ў Віцебску. Працуе канструктарам на вытворчым аб'яднанні «Маналіт».

Резонанс

Не поступайтесь своей совестью!

Я прочла в газете «Выбор» статью «Директора опровергают ученики» о 9-й средней школе, где я проработала более 25 лет. Обидно только, что в наше время, когда и гласность и демократия, учителя школы по-прежнему в страхе. В страхе за работу, за себя, за своих детей, которые обучаются в этой школе, за предстоящую пенсию. Благодарна Т. А. Ламчановской, выступившей за свою честь, благодарна Л. В. Сухоруковой, поддержавшей её. Очень благодарна ребятам Фарбману, Серебрякову, Дроздову, Жене Транкевич, Нане Надирашвили, которых в своё время я учила математике и которые честно выступили в защиту учительницы. И хочется сказать об аттестации... Ещё когда я работала, хотелось спросить «А судьи кто?». В то время любую администрацию устраивали те работники, которые голову держали низко и были посредственностями. Я считала, что аттестовывать должны учителей учащиеся и их успехи, и сама работа, но не администрация. В угоду так называемой категории многие поступают своей совестью.

С. ШЕВЧЕНКО,
бывшая учительница
СШ 9 г. Витебска.

В поддержку
референдума

Никакой советской власти не было! Была советская диктатура и советская монополия! За годы «советской власти» селекционировали бездушных людей, которые кормились за счёт трудового народа, в ущерб народу.

А. АСТАШЕНКО,
пенсионерка.

«...Тебе же хуже будет!»

Время не оставляет выбора: все должны стать участниками и творцами нового с правом решающего голоса. Ибо только в клокочущих спорах рушится в человеческих душах социальная апатия, гражданская инфантильность.

С надеждой ждал я августовского (1989 г.) совещания учителей Новополоцка. Надеюсь, что оно по-крупному займётся вопросами гласности в педколлективах, покажет каковы её уровень и формы. Считаю, что открытый разговор способствовал бы освобождению учителей от сложившегося годами неверия: «Попробуй скажи, что думаешь, потом тебе же хуже будет».

Но, как показал ход совещания, демократия, гласность—это для школ города «давно пройденный» этап. Ещё в 1988 году подобное совещание учителей города выдвинуло в качестве основной задачи идею демократизации системы управления и всей школьной жизни. Между тем было бы наивно полагать, что конформизм, требовавший слепого подчинения существующему порядку, создававшийся многие десятилетия—вдруг исчез вчера, в одночасье. Именно это и заставило меня выйти к трибуне.

Безусловно, истина есть дочь времени, а не авторитета. Думаю, что такая жизненная аксиома и не позволяет согласиться с С. Г. Лазаренко (зав. горно), прервавшей моё выступление. Принилось быстренько возвращаться на своё место (в зале). Как попало, напялил ожидавшую меня «униформу». Ох, если бы она делала учителя свободнее! Её же внешний вид очень напоминал форму четвероклассников в коротеньких штанишках и, несомненно, подсказывал делать так: при первом же повелении вскинуть руку и крикнуть: «Всегда готов!». Очень хотелось сказать обиднице, что учитель ведь не пони: повысил голос—ускакала в саванны. Истина старая, как мир: повелительный голос затормаживает, закрепощает волю не только ученика, а и учителя, мешает самостоятельно мыслить. А кто не любит думать, того разнообразие, которое заставляет работать мысль, раздражает. Не по себе становится от прихоти Светланы Григорьевны по привитию новояза своим подчинённым. Так ведь ей недолго превратиться и в Благотельца.

Казалось бы раз на дворе демократия—пробил час её. Так бы, наверное, и было, если бы не вмешательство «специалистов», любящих язык безличный, литературский, застёгнутый на все пуговицы. На таком языке, как известно, не разговаривают, а «вступают в отношения». И не люди, а мундиры и посты их. И возвышение новых Людей, как мне видится, происходит и сейчас с благословения Людей вчерашних, потому что именно они определяют и теперь кадровую политику. А если точнее, практику назначений. Выборность, в которой многие видели надёжную гарантию против бюрократизации, хотя и сделала уже свои первые шаги, противоречива. Например, нового директора нашей школы избрали, когда многие учителя отсутствовали. Да и при том количестве членов трудового коллектива «спущенный на парашюте» кандидат мог бы познакомиться коллег со своей программой. Однако этого не случилось. Вердикт же коллектива был однозначным. Назначение под видом выборов состоялось без «лишней» демократичности. А первым, кто благословил В. М. Ходыко, стала всё та же Светлана Григорьевна.

К тому времени учителем истории я работал два года. Пришёл в школу с надеждой, что и в наступившем учебном году буду вести «свои» уроки, как вдруг новый руководитель школы вызывает и говорит, что для меня часов истории нет. Его поддержала зав. горно и предложила вместо отнятых уроков—место воспитателя в группе продлённого дня. Такое волевое решение меня крайне удивило. Ещё более я удивился, когда узнал, что часть (моих) часов истории передали учительнице географии.

Естественно, от такого варианта я отказался и сообщил об этом в «Настаўніцкую газету».

Вскоре отданные учительнице географии уроки были мне возвращены.

Окончился сентябрь. Но только лишь в начале октября зав. горно поступила более мудро. Вызвав к себе, она «одухотворила» меня ещё 9 часами истории, правда, в вечерней школе города.

Как тут не заметить сковывающие пути традиционализма. Какое самоуправство! Подобному мог бы позавидовать и сам Людовик XIV. А где абсолютизм—там и падение ничком, рефлекторный пафос в голосе перед вельможами и многое другое. Вообще же у меня сложилось мнение, что никаких заповедей кодекса о труде горно не чит.

Спустя некоторое время я обратился в суд. Поводом, как видимо понял читатель, стали те уроки, которых не доставало до минимальной нагрузки (18 часов) в вышеуказанном месяце. В своём заявлении я просил, чтобы горно выплатило деньги, которые я

недополучил по его вине. Узнав об этом, директор школы В. Ходыко издал приказ. В нём говорилось, что я совершил два прогула. Этим же приказом за «нарушения» трудовой дисциплины мне был объявлен выговор и продолжительность отпуска сокращена на два дня.

Не желая мириться с руководителем, который думает, что добро осуществляется через зло, свет—через тьму, я обжаловал и это противоправное деяние в судебном порядке.

Состоявшееся заседание Новополоцкого городского народного суда отменило позорные два прогула, а также сняло выговор. Что касается оплаты за непредоставленные вовремя часы истории, то суд здесь почему-то не обнаружил нарушений закона. Я обратился с кассационной жалобой в коллегию по гражданским делам Витебского областного суда. Состоявшийся судебный процесс мои претензии не удовлетворил. Затем я написал прокурору Витебской области. И снова неудача.

Только после многократного обращения в различные инстанции прокурором области все же был вынесен протест на решение Новополоцкого народного суда от 12.01.90 г. и определение судебной коллегии по гражданским делам областного суда от 13.02.90 г. Президиум Витебского областного суда протест удовлетворил и дело направил на новое судебное рассмотрение в тот же нарсуд в ином составе судей.

Повторное заседание Новополоцкого городского народного суда в другом составе признало действия зав. горно незаконными.

Несовершенно наше законодательство. Возможно поэтому мне пришлось целый год отстаивать право на честность. Годы коммунистического режима сделали невидимой границу между добром и злом. Всех парткомов время подёрнуло такой жировой прослойкой, что к ним не достучишься. Так хотелось бы сказать чиновникам всё ещё правящей прежней масти, что простой народ давно научился распознавать происки бюрократии, её суть. Жизнь в обществе «вытекает» совсем не из вельний начальников, а из «своих собственных самородных родников». Люди становятся другими. Поэтому доктринёрство сейчас не пройдет, острова некомпетентности не станут очередным архипелагом...

Возможно, узрев во мне злодея из племени Тха-Гро, который съел королеву Кампанеллу, хорошо организованные «руководители» продолжили против меня прищельнейший огонь. Не имея для расправы законных поводов, их искусно ускорили сочинять, чтоб потом, по накатанному за прошлые десятилетия схемам, «шить дело». Обставиться всё стало, как повышение требовательности к кадрам. Но, легко заметить, не сплошное, а строго выборочное, сугубо целевое.

Шагом новой «экзекуции» была проверка качества преподавания истории в школе. Трудно поверить, но она проводилась под эгидой «руководящей и направляющей силы общества».

Пришлось много раз писать на имя директора заявления. В них я просил Валерия Михайловича переменить в школе отношения. Ведь утверждение справедливости в нашей жизни уже не просто благожелание. В ней испытывают жажду все честные люди. А чтобы её утолить, и надо прислушиваться к голосу каждого члена коллектива, учитывать его мнения, делать так, чтобы мнение это формировалось на основе достаточной информированности о жизни.

Увы, ступенька оказалась достаточно высокой. Возможно поэтому перестройка в школе мне видится как работа с кисточкой на балконах и крыше. Позиция выжидания, неспешной раскатки, осторожничания, а подчас и тайной надежды, что демократов закует в железные цепи, пожалуй, ещё живёт в душах подлинных руководителей—коммунистов. Они по-прежнему хотели бы работать в полнагрузку, а получать полной горстью. Такие демократии понимают по-своему: не тронь меня, а не то!..

Так хотелось бы поставить на этом точку. Но реализация чиновничьих амбиций была продолжена. В прошлом учебном году (о чем уже говорилось) часть моей нагрузки (9 часов) приходилась и на вечернюю СШ № 2. Занятия, как известно, в подобных учебных заведениях продолжают до конца июня. Именно поэтому я попросил Валерия Михайловича (директора СШ № 3), разрешить идти в отпуск после окончания учебного года там. Увы, мои пожелания оказались тщетны (нетко проверить). Отпуск был назначен в третьей школе с 1 июня. И пришлось мне до конца месяца «отдыхать» и одновременно вести уроки...

Страхом, тысячами видов страха надыхался народ за времена лихолетья. Глашатаи тоталитаризма только сменили маску. Связи из прошлого помогают им занимать должности на любой вкус. Не исключением стала и школа.

П. ГАЛЫНЯ,
учитель истории СШ № 3, г. Новополоцк.

ФИРМА SAFID

САФИД

ГАРАНТИРУЕТ: ВАШИ ДЕНЬГИ БУДУТ ОБЕСПЕЧЕНЫ ЗОЛОТОМ

Вы, конечно, боитесь инфляции, Вы, конечно, боитесь грядущих правительственных перемен, Вы, конечно, хотите спасти свои сбережения - давайте попробуем сделать это вместе!

Фондовый отдел фирмы "Сафид" предлагает всем гражданам неизвестный пока в нашем государстве вид услуг.

Как известно, только лишь вложенные в дело деньги приносят прибыль и сохраняются. Мы предлагаем Вам вложить деньги в ценные бумаги. Мы сделаем это за Вас. Мы обеспечим Вам 18% дохода в год от вложенных сумм. Сберегательный банк, кстати, выплачивает до 7%. Предлагаем Вам две схемы обслуживания - выбирайте:

Схема А: за небольшую плату Вы можете проконсультироваться с нашими специалистами, которые предложат Вам и помогут приобрести во владение наиболее твердые и наименее рискованные акции на рынке ценных бумаг. После приобретения Вы сможете распоряжаться ценными бумагами по собственному усмотрению.

Схема Б: Вы подписываете с нами договор поручения, вносите любую кратную 100 сумму (1000, 1500, 2000 и т.д.) и дальше мы сами решим, какими акциями лучше всего обеспечить Ваши средства, более того, мы будем содержать Ваши ценные бумаги с особой тщательностью, ежедневно проверяя котировки, продавая акции в том случае, если их стоимость падает, и приобретая взамен те, чья стоимость растет. В этой схеме мы не возьмем с Вас плату. Более того, мы обязуемся выплатить Вам доход не менее 18 % годовых. В любое время Вы сможете получить на руки либо средства с начисленными на них процентами, либо ценные бумаги, которыми на момент появления у Вас желания изъять финансы, будут обеспечены Ваши средства.

Представим работу фондового отдела фирмы.

Ежедневные котировки ценных бумаг, владение специфической информацией о степени ликвидности средств компаний, существующих на нашем фондовом рынке, мгновенная реакция на изменение рынка, владение полной конфиденциальной информацией об организациях - эмитентах.

А ТЕПЕРЬ, ВНИМАНИЕ!

Заклучив договор с фирмой "САФИД", Вы избавитесь от проблемы, как спасти свои деньги в любых условиях. Помните, что имея ценные бумаги предприятий, Вы являетесь совладельцем основных фондов этих предприятий. У нас интереснее хранить деньги. У нас и надежнее. Уже на сегодняшний день вложенные Вами средства будут обеспечены акциями акционерного общества "РОССИЙСКОЕ ЗОЛОТО" - генерального подрядчика правительства России на добычу золотого запаса для Российской Федерации. Мы с гордостью сообщаем, что являемся совладельцами этого акционерного общества.

Итак, для тех, кого не убедила наша реклама, впрочем, и для тех, кого она убедила, публикуем котировки рынка ценных бумаг по состоянию на 10 февраля 1992 года. А Вы решайте, либо самим плавать в этом море, либо поручить это нашим специалистам.

АКЦИОНЕРНЫЕ ОБЩЕСТВА НОМИНАЛ КУРС ПРИОБРЕТЕНИЯ ГODOVOY %

A/O "АВТОВАЗБАНК"	1000	1700	15
A/O "ДЕЛОВАЯ РОССИЯ"	1000	1920	11
A/O "ИНКОМБАНК"	10000	17500	14
A/O "ПЕРМАВИА"	250	1420	12
A/O "СОЮЗ-САТУРН"	1000	1870	20

Сообщаем наш прогноз на самые твердые акции в ближайшее время. Кстати, их мы тоже собираемся приобретать для Вас.

БЕЛОРУССКИЙ БИРЖЕВОЙ БАНК	Планируемый дивиденд 15 % Уставной фонд 100 млн. рублей
"ЭКМАШТРАНС" инвестиционный акционерный торгово-внедренческий дом	Планируемый дивиденд 16 % Уставной фонд 200млн.рублей
"АЛЬЯНС" Калининградская региональная инвестиционно-финансовая Компания	Планируемый дивиденд 18-20 % Уставной фонд 100 млн.рублей
"ФИНИНВЕСТ"	Планируемый дивиденд не менее 18 % Уставной фонд 1,2 млрд.рублей
"ИСТКОРП"	Планируемый дивиденд до 30% Уставной фонд 60 млн.рублей
"ИНКОРОС"	Планируемый дивиденд 14 % Уставной фонд 600 млн.рублей
"НИПЕК"	Планируемый дивиденд 14 % Уставной фонд 4,2 млрд.рублей

ВНИМАНИЕ!

Данные рекомендации не обязательно принесут Вам дивиденды, ведь с акциями необходимо работать ежедневно, чтобы получить гарантированный доход!

Для удобства наших потенциальных клиентов публикуем запрос для фирмы "САФИД" на заключение договоров. По получении запроса наши коммерческие представители свяжутся с Вами незамедлительно.

Ф.И.О. _____

Подобранный почтовый адрес: _____

Телефон: _____ домашний _____ рабочий _____

Прошу выслать в мой адрес подробные инструкции по схеме А;
схеме Б (нужное подчеркнуть, ненужное вычеркнуть)

Сумма предполагаемой покупки: _____

Справки можно также получить по телефонам:

8-0212-377356

телефон, он же факс: 8-0212-372629

и лично по адресу: 210724, г.Витебск, ул.Замковая, дом 4, 423

Фирма "САФИД"

Зачем Вам ломать голову на рынке ценных бумаг, доверьте это нашим специалистам, и Ваши средства будут защищены от реформ, введения национальной валюты, инфляции.

Конфиденциальность мы гарантируем!

ДЛЯ ОРГАНИЗАЦИЙ, ИМЕЮЩИХ СВОБОДНЫЕ СРЕДСТВА, ФИРМА "САФИД" ПРЕДЛАГАЕТ ОПЦИОНЫ НА ПРИОБРЕТЕНИЕ ПАКЕТОВ ИЗ ЧЕТЫРЕХ АКЦИЙ АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА "РОССИЙСКОЕ ЗОЛОТО" НОМИНАЛЬНОЙ СТОИМОСТЬЮ 100 ТЫСЯЧ РУБЛЕЙ, ПРОДАЖНОЙ — 500 ТЫСЯЧ РУБЛЕЙ КАЖДАЯ.

Десять дней назад они продавались по 250 тысяч, а если взглянуть на десять дней вперед ...

Наш адрес: 210724, г.Витебск, ул.Замковая, дом 4, 423

Фирма "САФИД"

Наши телефоны: 8-0212-377356

телефон, он же факс: 8-0212-372629

Для справки: А/О "Российское золото" - самое стабильное, на наш взгляд, акционерное общество на сегодня. "Российское золото" возглавляет известный всей стране бывший руководитель старательной артели "ПЕЧОРА" Владимир Туманов. Акционерным обществом получен 100-процентный заказ правительства России на добычу золотого запаса Российской Федерации. Ваши деньги будут обеспечены не банковскими документами, а золотом России!

Рэпліка

«Ну і ну»

пад такой рубрыкай у «Віцебскім рабочым» № 27 з'явіўся матэрыял з Оршы, дзе абласны сабор, спасылаючыся на мясцовую гарадскую газету, расказвае аб тым, што Мікалай Разумаў заявіў: «лідэры БНФ прагнуць крыві рабочага людю... Менавіта яны стараліся выкарыстаць мяне ў час красавіцкіх падзей». (Маецца на ўвазе бласпярэчліва чыгункі). «Што скажучь цяпер людзі, якія піхалі яго на лаўку падсудных і «ўмылі рукі?» — пытаецца сабор «Віцебскага рабочага», уяўна накіроўваючы на думку: «вось які ён — БНФ».

Аўтар абласной газеты свядома імкнецца сфарміраваць неабходную для яго і партнаменклатуры думку аб Народным Фронце. Мусіць, убачыў у Разумава патэн-

цыяльнага саюзніка. У пацверджанне сказанага прывяду даслоўна і тое, што было апущана ў тым жа дваццатым нумары «Аршанскай газеты» за 13 лютага.

«Усе тыя, хто «шыў» мне справу, засталіся на сваіх месцах. А калі так, то яны павінны знайсці сапраўдных вінаватых у тых падзеях, што адбыліся летась у красавіку. Або пакінуць свае пасады, як людзі некомпетэнтныя ў сваёй справе... Я ўпэўнены ў тым, што да гэтага маюць дачыненне Гарбачоў, ЦК КПБ, часткова прэзідыум Вярхоўнага Савета БССР, былы пракурор рэспублікі Тарнаўскі, начальнік КДБ, Шырковіч, былы першы сакратар Віцебскага абкома КПБ Грыгор'еў, кіраўніцтва транспартнай пракуратуры, Ві-

цебскай абласной пракуратуры на чале з былым пракурорам Маладцовым, начальнік УУС Віцебскага аблвыканкома Кляшчонак, пракурор Оршы Нікалаеў, былы начальнік Аршанскага КДБ Бурко, аршанскі суддзя Дзімітрыеў, Магілёўскі — Цалынюк, былы сакратар Аршанскага гаркома КПБ Пітушка.

Есць факты і сведкі. Напрыклад, у лістападзе 1990 года я пасылаў тэлеграму на імя Гарбачова, у якой прасіў яго звярнуць самую пільную ўвагу на стварэнне штучных умоў для дэстабілізацыі абстаноўкі. На Беларускаму тэлебачанню напярэдадні красавіцкіх падзей я звяртаўся да Вярхоўнага Савета з заклікам папярэдзіць блакаду».

Вось вам: «ну і ну!» Засталося толькі, як сабору «Віцебскага рабочага», запытаць: «Што скажучь цяпер людзі, якія «ўмылі рукі?» Наш кар.

На здымку: Ларыса Сельванюк — супрацоўніца абласной бібліятэкі, г. Віцебск.

Непридуманные истории

Кого боялся маршал Рокоссовский

Служил я в армии с 1957 по 1960 годы. И помню как сейчас, мы, три «коробки» пограничников, готовились на одной из улиц Тбилиси к военному параду на 7-ое ноября. Я, тогда молодой солдат, показывал своим однополчанам ружейные приемы.

Смотрим, едет белая машина. В ней какой-то генерал. Остановилась метров в десяти от нас. Командир доложил. Мы узнали Рокоссовского. Он подошел к нам и спросил: «Что это за солдаты?». Ему доложили, что это Маларов, показывает ружейные приемы (тогда мы учились ходить на параде с примкнутыми штыками). Затея очень красивая, но опасная. «Объявите благодарности!» — сказал Рокоссовский, а потом вдруг спросил меня: «Откуда?». На что я ответил: «Я из Витебска, товарищ маршал».

Тогда пребывание Рокоссовского в Тбилиси (а он был на Кавказе продолжительное время и не только принимал парады) объясняли возможностью боевых действий. Его назначили командующим группировкой из нескольких армий. Какая-то напряженность была между Сирией и Ираком. И планировалось сделать в Турции «коридор», по которому предполагалось прийти на помощь Ираку, а также какой-то его партии, кажется, БААС. Точно не помню.

Время прошло, прорыв в Ирак не состоялся. Рокоссовский уехал. А если продолжить мою историю, то после проведенного парада в Тбилиси приехал в мою часть офицер и сказал: «Будешь служить в особом батальоне связи округа в должности киномеханика».

Мне то что? Стал киномехаником. А тут такая неожиданность. Приходит ко мне в кинобудку сам начальник погранвойск округа Рудевский. Я ему тут же стал докладывать. А он мне: «Ладно, садись!» И задает такой вопрос: «Ты знаешь деревню Добукрай? Был ли ты в этой деревне? Как там дом кирпичный?» Я отвечаю: «Ей Богу, деревни такой не знаю,

не был в ней». А он: «Ты же витебский. Как это не знаешь? Вспомни про Добукрай». Так он от меня ничего не добился. И не оставил в покое. Дважды потом ещё приходил ко мне с этим вопросом. А я действительно не слышал про такую деревню.

Всякое потом думал. Может, посчитали меня за родню большого тогдашнего начальника из прокуратуры СССР Маларова? Короче, оставили меня в покое.

А потом, когда я в 1973 году ездил на озеро Сеница (кажется так оно называется; бывшего Езериченского района) рыбу ловить, то пошли мы с друзьями в сельский магазин. И куда вы думаете? В Добукрай. Есть такая деревня, но уже в российской стороне. Смотрю, дом кирпичный, весь разбитый — бывшая помещичья усадьба. Стал спрашивать у местных мужиков, что это было за поместье? Мне отвечают: «Рокоссовского!» И рассказали, что в 1968 году приезжала сюда группа армейских офицеров. Говорили тогда, что будут восстанавливать дом, делать там музей маршала Рокоссовского.

И вот, когда мне стало известно много нового и нехорошего про наш советский строй и про наших вождей, я задал себе такой вопрос: что же это у нас была за система коммунистическая такая, которая даже в маршале Рокоссовском заронила животный страх? Можно сказать, самого храброго и стойкого солдата она напугала так, что он не мог съездить в свое бывшее поместье и посмотреть на него. Допустим, не получилось, хоть и рядом шёл во время войны, ну а после неё? А Рокоссовский решительным был человеком, не из трусливых. А вот подошел ко мне Рудевский, чтобы тот тайно выведал, что там в Добукрае. Вот такой эпизод был в моей жизни, маленький, но о многом говорящий.

К. МАЛАРОВ,
бывший малолетний узник Освенцима.

г. Витебск.

Рэзананс

Паважаная рэдакцыя! Выпадак забойства студэнта медінстытута, пра яго пісала ваша газета, ня можа ня выклікаць справядлівага абурэння. У гэтай сувязі мусім нагадаць яшчэ адзін факт з бяслаўнай біяграфіі віцебскага атраду міліцыі асобага прызначэння. Факт, які на жаль не атрымаў шырокага рэзанансу.

21 жніўня 1991 года ў Оршы амонаўцы з Віцебску праявілі сябе тым, што затрымлівалі людзей за тое, што яны выказвалі ўслых свае негатыўныя адносіны да ГКЧП. Прычым, для таго, каб затрымаць чалавека, хапала даносу невядомых. Пры гэтым непрыемна ўражвалі брыдкаслоўе і

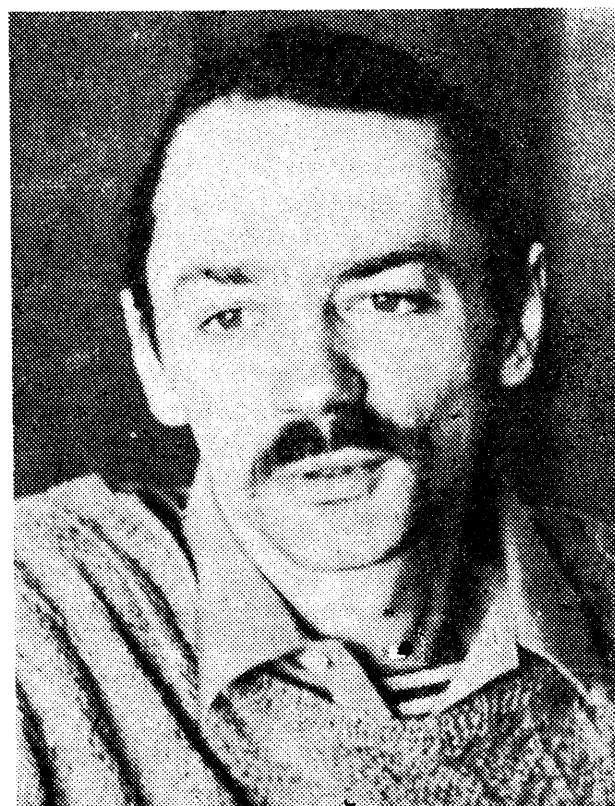
выключная непавага да людзей з боку амонаўцаў. У гэты ж дзень у цэнтры горада імі былі затрыманыя аршанцы, якія ладзілі пікет, дзе вялі збор подпісаў з патрабаваннямі аб неадкладным спыненні дзейнасці янаеўскай хунты. На факту парушэння «Пастановы № 1» быў складзены пратакол.

Гэтыя факты дазваляюць зрабіць выснову аб тым, што ў Оршы ў тыя жнівеньскія дні было ўведзена надзвычайнае становішча, і функцыя ягонага падтрымкі была ўскладзена на віцебскі АМАП. Дарэчы, да сённяшняга дня ня высветлена, хто аддаваў загад на дазвол такіх дзеянняў.

Мы глыбока перакананыя, што гэтыя штурмавыя ўзброеныя атрады патэнцыянальных забойцаў трэба неадкладна расфарміраваць, таму што яны ня выканалі галоўную задачу, якая на іх ускладлася — ахова грамадскага парадку і барацьба з крымінальнай злачыннасцю. Замест гэтага яны былі ператвораны ў жорсткі механізм, які наносіў удары па зацатках дэмакратыі і стаяў на варце камуністычнага рэжыму. Рэжым загінуй, але АМАП застаўся. Для чаго?

А. ШУТАЎ,
Г. ЧАРНЯЎСКІ,
сябры Аршанскай
Рады БНФ
«Адраджэнне».

У падтрымку правядзення рэферэндуму

Займіцеся сапраўднаю волею

Мне асабіста было б вельмі зручна, каб у Рэспубліцы Беларусь, дзе я жыў і нарадзіўся, запанаваў сьвядомы гонар вольнага бела-чыстага гаспадарства. Цяпер ва ўладзе прыціхшыя ўмельцы ўсеагульнага прымусу сваіх абыякаў пад рознакія прымкі яго вялікасьці «начальства». Але ж сапраўдная вялікасьць, на мой конт, у вольнасці, яе здзяйсненні. Спадзяюся, што новыя Пань-Рада (Вярхоўны Савет) займеюцца сапраўднаю волею і таму сапраўднаю вялікасьцю.

Сп. Юрас КАРПАЎ,
прыватны спраўца.

Следующий номер газеты выйдет 18 марта 1992 года

УЧРЕДИТЕЛЬ:
Витебский городской клуб избирателей
«За демократические выборы».

Главный редактор
Леонид ЦВИКА

Художник Г. Кликушин.
Фотографии А. Гапонова.
Адрес редакции: 210601, г. Витебск,
ул. Гоголя, 17, тел. 37-35-06,
37-28-44.

Авторы опубликованных материалов несут ответственность за подбор и точность приведенных фактов, цитат, экономико-статистических данных, имен собственных, географических названий и прочих сведений, а также за то, что в материалах не содержится данных, не подлежащих открытой публикации. Редакция может опубликовать статьи в порядке обсуждения, не разделяя точку зрения автора.

Рукописи не возвращаются и не рецензируются.

Текущий счет редакции № 200700962 в Витебском коммерческом банке («Виткомбанк»). Код (МФО) банка 150801701.

Газета набрана и отпечатана офсетным способом в Витебской укрупненной типографии им. Коминтерна: гор. Витебск, ул. Щербакова-Набережная, 6.

Полиграфисты: **В. Корунас, Т. Халева, Л. Дроздова, А. Каспорович, Д. Малышев, Б. Платовский.**

Номер подписан к печати 18.02.92 г. в 17.15.

Зак. 1588

Тираж 2500.

Цена 40 коп.